

FEM TRENDER fra World Watch List 2021

Koronaviruset, som det siste året har dominert verden, har også preget landene på World Watch List. Dette har selvsagt påvirket dagliglivet til kristne som allerede lever under press i disse landene.

Disse trendene har i særlig grad påvirket World Watch List 2021:

1. Covid-19 forsterker sårbarheten for trosminoriteter
 2. Voldelige islamister i Afrika utnytter covid-19
 3. Covid-19 legitimerer økt overvåkning i Kina og andre totalitære stater
 4. Økende nasjonalisme drives fram av majoritetsreligion i India og Tyrkia
 5. Covid-19 gir mer makt til kriminelle grupper i Latin-Amerika
- Noen gode nyheter

1. Covid-19 forsterker sårbarheten for trosminoriteter

Pandemien har synliggjort og forsterket sosiale, økonomiske og etniske sårbarheter for millioner av forfulgte kristne. Den virker som en katalysator og bringer skjulte holdninger av undertrykkelse og diskriminering til overflaten. Kristne nektes nødhjelp på grunn av sin tro.

Våre partnere i **India** har rapportert at 80% av de mer enn 100.000 kristne som har fått hjelp via Åpne Dører har blitt avvist ved utdeling av nødhjelp fra myndighetene. Noen har blitt tvunget til å gå langt hjemmefra og skjule sin kristne identitet for å få mat andre steder. 15% opplyser at de fikk hjelp, men har blitt utsatt for annen diskriminering som jobbdiskriminering fra myndigheter eller andre arbeidsgivere. En undersøkelse gjort før pandemien (2017-18)^[1] viser at arbeidsledigheten rammer hardere blant kristne enn i andre religiøse grupper, så det å bli nektet nødhjelp har gjort hele samfunn fattigere.

Dette gjelder ikke bare India, men også i **Myanmar, Nepal, Vietnam, Bangladesh, Pakistan, Sentral-Asia, Malaysia, Nord-Afrika, Jemen og Sudan**. Her blir kristne på landsbygden ofte nektet hjelp. Noen ganger er det myndighetenes representanter, men oftere har det vært landsbyledelse eller lokale komiteer som har stått for diskrimineringen. Enkelte har rapportert at de har fått revet i stykker rasjoneringskort eller bare blitt vinket avgårde.

I det sørlige Kaduna i **Nigeria** har kristne familier i mange landsbyer fortalt at de kun har mottatt 1/6 av rasjonene muslimske familier har fått.

Covid-19 har også påvirket inntekten til menighetsledere. Mange mottar ikke vanlig lønn, men er avhengig av gaver fra menigheten. Når gudstjenestene avlyses, reduseres også gaveinntektene dramatisk, rapporterer ledere fra ulike deler av verden. Dette påvirker igjen kirkens evne til å gi humanitær hjelp til lokalsamfunnet, både i og utenfor menigheten.

Konvertitter er spesielt utsatt

De som forlater en majoritetsreligion til fordel for kristen tro vet at de risikerer å miste all støtte fra ektefelle, familie, stamme og lokalsamfunn, samt fra lokale og nasjonale myndigheter. Dersom de mister inntekt som følge av covid-19, kan de ikke lenger basere seg på sitt naturlige nettverk for å overleve.

Fra områder som spenner fra Latin-Amerika til Afrika sør for Sahara kommer rapporter om at presset til å delta i lokale tradisjonelle ritualer og på religiøse festivaler har blitt mindre. Samtidig forteller

mange konvertitter at nedstengingen har medført at de har blitt innesperret med familiemedlemmer som er fordomsfulle eller svært fiendtlige til troen deres.

Pandemien fører til økt sårbarhet for minoritetskvinner

Denne sårbarheten i hjemmet rammer særlig minoritetskvinner og barn. For millioner av mennesker er arbeid, utdanning og andre interesser utenfor hjemmet et viktig pusterom. Ikke bare fra overvåkning, men også fra fysisk, emosjonell, verbal og psykisk mishandling i hjemmet. Blant de ti landene øverst på listen er antallet kvinner som forteller om psykisk vold økende, samtidig som man mister fellesskap med andre troende.

Rapporter om bortføringer, tvangskonverteringer og tvangsekteskap av kvinner og jenter har også økt. Et typisk tilfelle er Rania Abdel-Masih, en 39 år gammel egyptisk kristen og mor til tre barn, som var frivillig medarbeider i et anerkjent kristent-muslimsk prosjekt. Etter at hun forsvant på vei for å møte sin søster i april, dukket hun opp i niqab på en webside tilknyttet Det muslimske brorskapet. Hun fortalte at hun hadde vært muslim i ni år, hun så nervøs ut og snakket tydelig under tvang. Tre måneder senere, etter mediepress og forhandlinger med Den koptiske kirke, kunne hun vende tilbake til sin egen familie, hvor hun forsikret at hun aldri hadde konvertert.

2. Voldelige islamister i Afrika utnytter covid-19

I Afrika sør for Sahara har antall kristne som blir drept for sin tro økt dramatisk siste år, og kirken opplever en voldsøkning på opptil 30%. Islamistisk ekstremisme blir drevet fram av urett og fattigdom, og jihadister utnytter svake staters manglende styring. Noen grupper har erklært jihad mot de «vantro» og hevder at det er på grunn av dem at «Allah straffer oss alle» med pandemien.

I Sahel-regionen sør for Sahara har islamistisk ekstremisme blitt drevet fram av urett og fattigdom. Jihadister utnytter svake staters manglende styring; væpnede grupper sprer propaganda, rekrutterer og angriper.

I Afrika sør for Sahara opplever kirken en voldsøkning på opptil 30% i forhold til i fjor. Dette i motsetning til andre deler av verden, hvor restriksjoner og portforbud stort sett har ført til en nedgang i vold mot kristne. Flere hundre nigerianske landsbyer, hvor kristne er i majoritet, har enten blitt okkupert eller plyndret av væpnede fulani-gjetere. Noen ganger har åkre og avlinger blitt ødelagt i noe som ligner en 'brent jord'-taktikk.

Mali, Burkina Faso og Niger

En representant fra UNCHR^[2] har uttalt at det sentrale Sahel – Mali, Burkina Faso og Niger – er episeneteret i verdens raskest voksende flyktninge- og sikkerhetskrise. I Burkina Faso, som inntil nylig var kjent for sin interreligiøse harmoni, har én million mennesker – én av 20 i befolkningen – blitt fordrevet, og flere millioner er rammet av sult som følge av tørke og vold. De dramatiske hendelsene i fjor gjorde at Burkina Faso for første gang kom inn på World Watch List topp 50. Det siste året har islamister fortsatt å angripe kirker, 14 ble drept i et angrep, 24 i et annet. I Mali holdes vestlige kristne gisler fortsatt fanget, og noen er drept.

De store konsekvensene av covid-19 gjør at arbeidsledige unge utnytter etniske, stammebaserte og religiøse konflikter til å tilegne seg landområder, ressurser eller politisk makt. Legger vi til ekstrem islam i svake stater hvor politi- og sikkerhetsstyrker ikke gir beskyttelse, får man en situasjon hvor vold ikke blir påtalt. *Human Rights Watch* forteller at, på tross av covid-19-nedstengning, så var det mer enn 85 angrep på utdanningsinstitusjoner i Burkina Faso, Mali og Niger mellom januar og juli 2020. Kristne har fortalt at nedstengningen har gjort dem til skyteskive, idet sikkerhetsstyrker ser ut til å samarbeide med banditter på motorsykkel.

Nigeria og Kamerun

Samtidig har lederen for det nigeriabaserte Boko Haram, Abubakar Shekau, fortsatt å bygge allianser mellom sin gruppe, ekstreme fulani-bander og kriminelle gjenger, og på den måten utnyttet myndighetenes manglende autoritet i det nordlige Nigeria. Boko Haram og utbrytergruppen *Islamic State of West Africa* var ansvarlige for rundt 400 voldstilfeller i Kameruns nordlige del – en 90% økning i forhold til forrige 12-månedersperiode. 234 av disse var mot sivile^[3].

Mosambik og Tanzania

I Øst-Afrika står Mosambik overfor vold fra en gren av *Islamic State Central Africa Province*, populært kalt *al-Shabaab* (ikke å forveksle med den somaliske gruppen). Mosambiks al-Shabaab ønsker å innføre sharia-lover på tvers av den mineralrike og minst utviklede nord-provinsen på grensen mot Tanzania. Provinsen Cabo Delgado nord i Mosambik har siden 2017 opplevd mer enn 1150 drepte i over 600 angrep med mer enn 300.000 internflyktninger som resultat^[4]. Her er gruppen Anwar Al-Sunna inspirert av arkitektene bak bombeangrepene mot de amerikanske ambassadene i Nairobi og Dar-es-Salaam. Denne gruppen har allerede angrepet kristne landsbyer på andre siden av grensen mot **Tanzania**, hvor den enevelde president Magufuli vant valget gjennom et valgskred i oktober. Tanzanias befolkning består av 1/3 muslimer. I det strengt muslimske Zanzibar var det vold i forbindelse med valget, og observatører er på utkikk etter tegn på destabilisering, som igjen vil påvirke Kirken i Øst-Afrika vesentlig.

Kongo

Kongo (DRC/Den demokratiske republikken Kongo) er belastet med sin egen IS-tilknyttede gruppe, *The Allied Democratic Forces* (ADF). Den har tidligere forsøkt å velte den ugandiske regjeringen, men ble drevet inn i Kongo og der slo den seg ned i provinsen Nord-Kivu. Her har ADF bortimot total kontroll over store landområder, og har i årevis angrepet skoler og klinikker drevet av kristne, brent ned kirker og drept lokale ledere. En FN-rapport fra 2020 anslår at ADF – som har drept mer enn 1000 kongolesiske sivile siden starten av 2019 – kan ha begått krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten.

Etiopia

Etiopia, med 60% kristne og 34% muslimer, er under press fra etno-politiske grupper med religiøse undertoner, og de er utsatt for politisk islam fra stater som Tyrkia, Saudi-Arabia og Iran som kappes om regional innflytelse (*se under*).

3. Covid-19 legitimerer økt overvåkning i Kina og andre totalitære stater

Stadig flere av Kinas 570 millioner overvåkningskameraer har programvare for ansiktsgjenkjenning, og kan koble data direkte fra kameraer og apper opp mot Kinas sosiale belønningssystem. Dette, sammen med et krav om at kirkene skal være lojale til kommunistpartiet, gir kinesiske myndigheter et sterkere grep på Kinas kirker. Teknologien eksporteres nå til stadig flere totalitære land.

Kina fastholder at de handlet resolutt for å stoppe covid-19, men for landets 97 millioner kristne^[5] er kostnaden i form av strenge restriksjoner høy – med muligheten for overvåkning i hjemmene, nettsporing, off-line overvåkning og til og med ansiktsgjenkjenning lagret i landets sikkerhetsdatabase.

Digital forfølgelse rammer Kinas menigheter

Av Kinas anslagsvis 570 millioner overvåkningskameraer har millioner av dem avanserte programmer for ansiktsgjenkjenning, ofte lenket til politistasjoner og lokale myndigheter. Landet planlegger å bygge opp et sosialt belønningssystem (SCS, Social Credit System), som vil bli istand til å overvåke antatt myndighetsfiendtlige aktiviteter i det offentlige rom og ethvert avvik fra kommunistiske verdier^[6].

Of China's estimated 570 million CCTV cameras, millions have advanced facial recognition systems often linked to police stations and local authorities. The country plans to build up a Social Credit System (SCS), which in the end will be able to monitor perceived anti-government activity in the public domain and any dissension from the Communist creed

Rapporter fra Henan- og Jiangxi-provinsene forteller at slike kameraer nå er til stede i alle statlig godkjente religiøse bygg. Mange av disse skal være installert like ved standard overvåkningskameraer, men er koblet opp mot det offentlige sikkerhetsbyrået. Dette betyr at kunstig intelligens umiddelbart kan knytte informasjonen opp mot andre myndighetskontrollerte databaser.

Da pandemien var på sitt høyeste i februar, krevde *Kontoret for religiøse saker* i den nordøstlige provinsen Jilin at kontorene over hele provinsen skulle etterforske husmenigheter.

Oppmuntret av suksessen med å kontrollere covid-19, har lokale myndighetspersoner ønsket å inkorporere helseappene i det sosiale belønningssystemet. Som fryktet er religion noen steder allerede knyttet til denne sosiale rangeringen, som gir restriksjoner, rettigheter og privilegier til kinesiske borgere.

Tap av rettigheter

Tjenestemenn fra kommunistpartiet i Shanxi, Henan, Jiangxi, Shandong og andre provinser har truet med å holde tilbake velferdsgoder, inkludert pensjoner, om kristne nekter å bytte ut kristne symboler, som kors, med bilder av president Xi Jinping.

Menigheter som har gått over til gudstjenester på nett er utsatt for overvåkning. Selv kirker i den myndighetsgodkjente *Tre-selv*-bevegelsen og *China Christian Council* har blitt bedt om å slutte med nettbaserte gudstjenester.

«Myndighetene overvåker mennesker over hele landet», sier direktøren for en myndighetsgodkjent kirke i den østlige provinsen i Shandong. Da en kvinne i samme by som tok sitt barn til en *Tre-selv*-kirke ble fanget opp av overvåkningskameraer, ble kirken umiddelbart irettesatt av offentlige tjenestemenn.

Forbudet mot religiøse aktiviteter for barn og unge under 18 år har vært gjeldende siden 2018. «Sinifiseringen», eller «kinafiseringen», av de kristne ble forsterket og utvidet 1. februar 2020 ved hjelp av [nye regler](#) som regulerer organisering av religion, utvelgelse av ledere og ansettelse av medarbeidere^[7].

Både *Tre-selv*-kirken og uregistrerte husmenigheter opplever i økende grad konfiskering av eiendom og kristent materiell, herunder bibler. De blir også utsatt for razziaer, bøter og de opplever at menighetsledere blir arrestert.

Mot slutten av 2020 utvidet Vatikanet en avtale med Kommunistpartiet fra 2018 med to år. Detaljene er ikke kjent, men det er antatt at det gir partiet «myndighet til å utpeke katolske biskoper i påvente av pavens endelige godkjenning». Før denne utvidelsen, men etter at en gruppe prester i Jiangxi-provinsen sa nei til å slutte seg til den myndighetsgodkjente *Catholic Patriotic Association*, ble de nektet å engasjere seg «i enhver religiøs aktivitet i egenskap av å være geistlige». De ble overvåket hjemme. For å unngå å bli gjenkjent, holdt enkelte undergrunnsmenigheter messe bare hver sjetten måned.

Biskopen i den katolske undergrunnskirken i bispedømmet Mindong har lenge blitt trakassert av myndighetene. Han trakk seg fra stillingen for å slippe til sin myndighetsgodkjente etterfølger, som umiddelbart etter ledet en delegasjon av 33 prester for å lære om «sinifisering» av religion.

Kirken påtvinges 'sosialistiske kjerneverdier'

Dette inkluderer [omfortolkning](#) av Bibelen i henhold til 'sosialistiske kjerneverdier'^[8]. I Shandong, i økende grad også andre steder, må kirker henge opp plakater fra myndighetene med bibelvers som illustrerer de tolv prinsippene; *velstand, demokrati, medborgerskap, harmoni, frihet, likeverd, rettferdighet, lovlydighet, patriotisme, målrettethet, integritet og vennskap*.

En registrert menighet forteller at de ble nektet å gjenåpne etter pandemien fordi prestens preken, om heltene i pandemibekjempelsen, måtte forhåndsgodkjennes – noe den ikke var.

Den såkalte «forbedringen» av religion har for eksempel ført til en forvridd gjenfortelling av hendelsene i Det nye testamente. Da religiøse ledere dro en kvinne fram for Jesus, før de hadde tenkt å steine henne, utfordret Jesus dem slik at de gikk sin vei, og Jesus tilga henne og lot henne gå. Men i en offisiell kinesisk lærebok i etikk venter Jesus til anklagerne har gått, så steiner han kvinnen selv idet han sier «jeg er også en synder. Men om loven bare kan håndheves av mennesker uten feil, så er loven død».

Eksport av overvåkning

Etterhvert som Kinas globale innflytelse spres via «myk makt», ikke minst via landets 'ett belte, én vei'-politikk, eksporterer Kina sitt altomfattende system for 'beskyttelse' og 'sikkerhet'. Dette er samme slags system de bruker for å kontrollere uigur-befolkningen i Xinjiang. Kinesiske selskaper, deriblant Huawei, selger overvåkningsteknologi basert på kunstig intelligens (AI) til 63 land, hvorav noen er kjent både for menneskerettighetsbrudd og for å ramme etniske og religiøse minoriteter. Dette gjelder blant annet **Myanmar, Laos, Iran, Saudi-Arabia og Venezuela**.

4. Økende nasjonalisme drives fram av majoritetsreligion i India og Tyrkia

Et hindutempel blir bygd på ruinene av en moské i India. Det tidligere hovedsetet for Den ortodokse kirke blir omgjort til moské i Tyrkia. To land, ulike religioner, men samme dynamikk. Nasjonalistiske strømninger koblet mot majoritetsreligion fører til økt press på kristne og andre minoritetstroende.

I en bølge av hindunasjonalisme befinner Indias kristne seg under et daglig propagandapress. Dette gjelder også muslimer og andre minoriteter. Et hindutempel blir bygd på det stedet Babri-moskeen sto – som hinduer insisterer på var oppført over guden Ramas fødested. Hindumobb rev moskeen i 1992, og statsminister Narendra Modi gjorde bygging av templet til et viktig valgkamplofte. Nå, i sin andre periode, er dette en stor suksess i hans nasjonalistiske velgergruppe fordi budskapet «å være inder er å være hindu» betyr at mobben kontinuerlig kan angripe og trakassere kristne og muslimer.

Millioner av minoritetstroende frykter at overvåkende apper, som Aarogya Setu, vil ha såkalt «formålsutglidning». En annen app, som allerede er i bruk, kan beregne alder, kjønn og etnisk tilhørighet. Indias [datalovgivning](#) dekker ikke overvåking. Appen har til og med lagt til rette for at myndighetene av hensyn til nasjonal sikkerhet, eller etterforskning av kriminalitet, kan sette til side innebygd beskyttelse og krav til samtykke.

India fortsetter også å blokkere tilgangen til utenlandsk økonomisk støtte til mange sykehus, skoler og organisasjoner drevet av kristne.

Kamp mot det kristne nærværet i Tyrkia

I Tyrkia har president Erdogan oppfylt forventningene hos *sine* tilhengere over det viktigste religiøse stedet i *sitt* land - Hagia Sofia. Det var verdens største bygning da den romerske keiseren Justinian bygde den som en kristen katedral. Etter Konstantinopels fall i 1453 ble den omgjort til moské, og grunnleggeren av det sekulære Tyrkia, Atatürk, besluttet at den skulle bli museum. Men i juli 2020 overbeviste Erdogan domstolen om at den igjen skulle bli moské for å styrke tyrkisk nasjonalisme. En måned senere, og med langt mindre publisitet, ble kirken i Chora, en annen kirke på UNESCOs verdensarvliste, også omgjort til moské.

I januar 2020 ble et kaldeisk kristent ektepar bortført fra sin isolerte landsby nær Tyrkias grense i sørøst. I dette området har århundrelang kristen historie har blitt ødelagt av den tyrkiske hæren og av kurdisk diskriminering. Ekteparet vendte tilbake til hjemmet sitt for ti år siden og motstod lenge myndighetenes gjentatte trusler for å få dem til å reise. Til slutt var dette ekteparet de eneste kristne som var igjen. Konas kropp ble funnet i mars; ektemannen er fortsatt savnet.

Tyrkiske stormaktsambisjoner

Tyrkisk innflytelse sprer seg ut over egne grenser, mest påtagelig ved støtten til Aserbajdsjan i konflikten med Armenia over den hovedsaklig kristne enklaven Nagorno-Karabakh. Under konflikten ble armenske og kaldeiske kristne i den tyrkiske hovedstaden Ankara banket opp. I Istanbul ble kristne truet av høyreorienterte gjenger. Dette viser hvordan hundreårige religiøse fiendtligheter kan blusse opp igjen.

I det nordlige Irak fortsetter Tyrkia å angripe Kurdistans arbeiderparti (PKK), som de regner som en terrororganisasjon. Minst 25 kristne landsbyer har siden begynnelsen av 2020 blitt tømt som følge av slike angrep⁹¹. Mange kristne, som flyktet fra Ninive-platået og Mosul under IS' kontroll, reiste til Dohuk-området, bare for å oppleve ytterligere angrep fra Tyrkia. Dette gjør deres situasjon enda mer utsatt. Sikkerhet og økonomisk livsgrunnlag er avgjørende for kristne som nå har returnert til Ninive-platået.

Tyrkias relokalisering av sine flyktninger fra ulike deler av Syria og til det nordøstre Syria fortsetter å endre befolkningssammensetningen i regionen. Dette gjør kristne konvertitter spesielt sårbare, men berører også de historiske kirkene. I oktober 2019 tvang flyangrep og beskytning, utført av tyrkiske styrker sammen med allierte islamistgrupper, hundrevis av kristne til å flykte. I 2020 sa FNs *granskingskommisjon for Syria* at «Den tyrkiskstøttede Syrian National Army (SNA/TFSA) kan ha begått krigsforbrytelser ved gisseltaking, mishandling, tortur og voldtekt», og oppfordrer Tyrkia til å stoppe menneskerettighetsbrudd begått av væpnede grupper under deres kontroll, beslaglegging av eiendom og tvangsutkastelser. Kristnes eiendommer har blitt rapportert merket med en «N», på samme måte som IS gjorde i 2014.

Tyrkia har også en sterk geostrategisk interesse i **Libya** – ikke minst på grunn av olje og gass utenfor kysten – som en del av sine regionale ambisjoner for et gjenopplivet ottomansk imperium. Tyrkia er kjent for å støtte lokale jihadist-grupper og har brakt mer enn 4.000 syriske jihadister til Libya.

5. Covid-19 gir mer makt til kriminelle grupper i Latin-Amerika

I Latin-Amerika har organiserte kriminelle grupper skaffet seg politisk og sosial innflytelse ved å fylle gapet der myndighetene ikke klarer å tilby mat, utdanning og jobb. Kristne ledere setter livet på spill dersom de velger å stå opp mot kriminalitet og maktmisbruk.

I **Mexico** har kampen for å bekjempe korona-viruset lagt begrensninger på nasjonale og lokale institusjoners mulighet til å håndtere organisert kriminalitet. I fire regioner har kriminelle grupper innført sine egne covid-19-relaterte portforbud. Katolske biskoper, prester og protestantiske pastorer som bryter reglene kan bli utsatt for utpressing, bakholdsangrep, ran eller de kan til og med bli drept. For å gjøre det verre har mange narkogrupper skaffet seg politisk og sosial kapital ved å fylle gapet der myndighetene ikke klarer å tilby mat, utdanning og jobb. På tross av myndighetenes forbud mot gudstjenester under nedstengningen, har kriminelle grupper truet med å drepe prester om de ikke gjennomfører dem. Dette gjelder blant annet provinsen Guerrero.

For å forhindre virusmitte har gerilja og paramilitære grupper i **Colombia** tvunget pastorer til å bevokte kontrollpostene til områder disse gruppene kontrollerer. Dette har påvirket pastorenes troverdighet overfor sine forsamlinger.

Samme mønster ser vi i **El Salvador** og **Honduras**, begge land utenfor «topp 50», men likevel land som har en høy grad av forfølgelse. Også her har illegale grupper styrt områder før pandemien. I El Salvador har grupper som *MS13* blitt kjent for å begå væpnede voldtekter. I år har det kommet rapporter om at døtre av pastorer har blitt voldtatt som en strategi for å ødelegge familiene deres.

Noen gode nyheter

Sudan har gått bort fra dødsstraff for frafall (dvs. for å forlate islam). Den nye grunnloven garanterer religionsfrihet, går bort fra sharia som grunnlaget for lovgivningen og nevner ikke lenger islam som statsreligion – selv om det etter 30 år fortsatt er mye motstand mot slike radikale endringer. Å endre en grunnlov er enklere enn å endre et tankesett. Men livet for Sudans 6% kristne er forbedret, slik som da en domstol frifant åtte menighetsledere for anklager som hadde hengt ved dem i tre år.

Irak: Etter å ha overlevd IS' okkupasjon av Mosul, har en gruppe unge muslimske frivillige siden 2017 uopphørlig ryddet opp i ødelagte kirker og hjem. De sier at de ønsker å oppmuntre fordrevne kristne til å komme hjem, fordi deres historiske røtter er i denne delen av Midtøsten.

I den perioden som dekkes her, 1. oktober 2019 – 30. september 2020, har covid-19-restriksjoner gjort det nødvendig med tilpasninger når det gjelder stedlig innhenting av data. Med bruk av ekstra digitale verktøy samt ekstra forskningseksperitise, tror vi i Åpne Dører at resultatene og analysene i WWL 2021 opprettholder statistikkens kvalitet og pålitelighet.

Noter

^[1] <https://www.hindustantimes.com/india-news/unemployment-rate-among-christian-men-highest-govt/story-BqMtQpHQUNLoqIBxmbiWsO.html>

^[2] Ioli Kimyaci, UNHCR 20th Oct, 2020 <https://www.unhcr.org/news/press/2020/10/5f7d72a04/unhcr-condemns-killing-25-internally-displaced-people-burkina-faso.html>

^[3] <https://africacenter.org/spotlight/boko-haram-violence-against-civilians-spiking-in-northern-cameroon>

^[4] <https://acleddata.com/tag/mozambique/>

^[5] Estimat fra Åpne Dører

^[6] [Digital Authoritarianism, China and covid \(lowyinstitute.org\)](#); [The Global Expansion of AI Surveillance - Carnegie Endowment for International Peace](#); [Designing Alternatives to China's Repressive Surveillance State - Center for Security and Emerging Technology \(georgetown.edu\)](#)

^[7] (*International-LaCroix*, 7 February 2020).

^[8] (China Scope, 1 January 2020)

^[9] ^[9] [AsiaNews](#), 15 September 2020